

Niccolo Machiavelli

A fejedelem

Tartalom

Niccolo Machiavelli Lorenzo de Medicihez

- I. Hányféle az egyeduralom, és hogyan lehet megszerezni
- II. Az örökletes egyeduralkodásról
- III. A vegyes egyeduralkodásról
- IV. Miért nem lázadt fel Darius birodalma, amelyet Sándor elfoglalt, örökösei ellen, Sándor halála után
- V. Hogyan kell kormányozni azokat a városokat vagy országokat, amelyek maguk szabta törvények szerint éltek, mielőtt elfoglalták volna őket
- VI. Az újképletű egyeduralkodásról, amelyeket fegyver és vitézség árán lehet megszerezni
- VII. A mások fegyverével és szerencséjével szerzett új uralomról
- VIII. Azokról, akik gyalázat árán jutnak uralomra
- IX. A polgári egyeduralomról
- X. Hogyan kell megítélni bármely állam katonai erejét
- XI. Az egyházi uralom alatt lévő államokról
- XII. Hányféle hadsereg van; valamint a zsoldoskatonákról
- XIII. A segéd- és vegyes csapatokról; a saját katonaságról
- XIV. A fejedelem tennivalói a rendezett hadsereg dolgában
- XV. Tettekről, amelyekért az embert, különösképp pedig a fejedelmet dicsérik, vagy kárhozzátják
- XVI. A bőkezűségről és fősévénységről
- XVII. A könyörületességről és kegyetlenségről; inkább szeressék-e a fejedelmet, mint féljék; vagy ellenkezőleg, inkább féljék, mint szeressék
- XVIII. Hogyan tartsa meg a fejedelem az adott szót
- XIX. Hogyan kerülje el a megvetést és gyűlöletet
- XX. Hasznosak-e az erődítmények és hasonló dolgok, melyeket a fejedelmek manapság építenek
- XXI. Miképp cselekedjék az uralkodó, hogy becsüljék
- XXII. A tanácsadókról, akiket a fejedelem maga mellett tart
- XXIII. Hogyan kell elkerülni a hízalgőket
- XXIV. Miért veszítették el Itália uralkodói államaikat
- XXV. Mit ér a szerencse az emberi dolgokban, s hogyan lehet vele szembeszállni
- XXVI. Buzdítás Itália elfoglalására, és a barbárok keze közül való kiszabadítására

Utószó

Ismertető

Machiavelli neve és legismertebb művének szelleme az évszázadok alatt egyszerre tapadt össze a hatalmi önkény gonoszságával és a reneszánsz ember középkori nyűgöktől megszabadult gondolkodásmódjával. 1513-ban írott történetfilozófiai, politikaelméleti munkája az uralkodás művészetének kátéja. Számba veszi az egyeduralom megszerzésének módozatait és gyakorlásának eszközeit, formáit a hadsereg szerepét az államéletben, az uralkodó mindenkori teendőit és történelmi példákra hivatkozva tanácsokat ad a hatalom iskolájának eredményes elvégzésére. Az ideális fejedelem kirajzolódó alakját Cesare Borgiáról, a hidegvérűen taktikázó és semmitől vissza nem rettenő politikusról mintázta.

A híres-hírhedt könyv alapkérdése a politika és erkölcs viszonyára vezethető vissza. Machiavelli ismerte föl, hogy a kettő közül a politikai cselekvésnek van önállósága, sőt koronként meghatározó szerepe. A saját törvényei szerint működő politika sűrűn összeütközésbe kerül az etika nézeteivel. Machiavelli tehát olyan tanácsot ad a fejedelmeknek, hogy kizárólag az állam érdekeihez kell igazítaniuk cselekvéseiket. Tetteiknek etikai minősítése pedig attól függ: üdvösek-e a köz javára, az állam fölvirágzására és a nép jólétére. A kötet azonban közvetlen politikai célokat is szolgált. Elvetve a középkor hűbéri széttagoltságú, feudális államát, az egységes, világi és független államiság szószólója. A történelmi fejlődésmenet egyik legfontosabb fölismerése ez a 16. században. A feudális anarchiába süppedt Itáliát szeretné megváltoztatni a nemzeti állam polgári gondolatával. Mindehhez két kulcsfogalma van: a haza és a rend. Számára minden haladó gondolat a hazában ölt teste, ez a legfőbb törvény, a legmagasabb érték. A rend és az aggályok nélküli rendcsinálás a történelmi mozgatóerők fölismerésén alapszik. A jó államférfi csak a célirányos erők tudatos számbavevője és irányítója lehet. A mindennek fölé helyezett állam és az ennek rendjét biztosító erők eszménye egy tűzzel-vassal összekovácsolt egységes olasz állam ideáját rajzolja ki. Machiavelli műve hűségesebb dokumentuma a reneszánsz politikai gondolkodásmódnak.

Forrás: Új Könyvek adatbázisa, 1994-2000

szerk.: Könyvtári Intézet

<http://www.ki.oszk.hu/szervezeti-gyio.html#uk>

<http://mek.oszk.hu/00800/00867/index.phtml#>